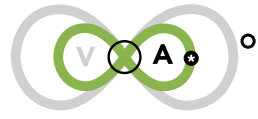

ROTTERDAM CIRCULAIR

Elk jaar wordt er zo'n twee miljoen kilo blad verzameld van de Rotterdamse stoepen en straten. Vrachtwagens vervoeren dat naar een verwerker 35 km verderop: volle vrachtwagens heen, lege vrachtauto's terug. Dat zou anders moeten kunnen.

Invulling geven aan ambitie gemeente Rotterdam: in 2030 is circulair de maatstaf.

Rotterdam heeft stevige ambities op het gebied van circulariteit. In 2030 is 'circulair' de maatstaf en is het de bedoeling dat de helft minder nieuwe grondstoffen gebruikt wordt. Eén manier om die ambitie te verwezenlijken is door materialen die nu nog als 'afval' gezien worden hoogwaardig te gebruiken. Dus ook het organisch materiaal uit de stad zelf.

Bokashi

Carolien van Eykelen, adviseur Rotterdam Circulair: "Binnen Rotterdam werk ik samen met een aantal collega's aan de opgave om al ons organisch materiaal, dus zowel de groente-, fruit en etensresten als het materiaal uit de buitenruimte, zo hoogwaardig mogelijk te benutten. Drie jaar geleden zijn we gaan nadenken over een pilot met bokashi. Het grappige was dat het idee tegelijkertijd op twee plekken binnen

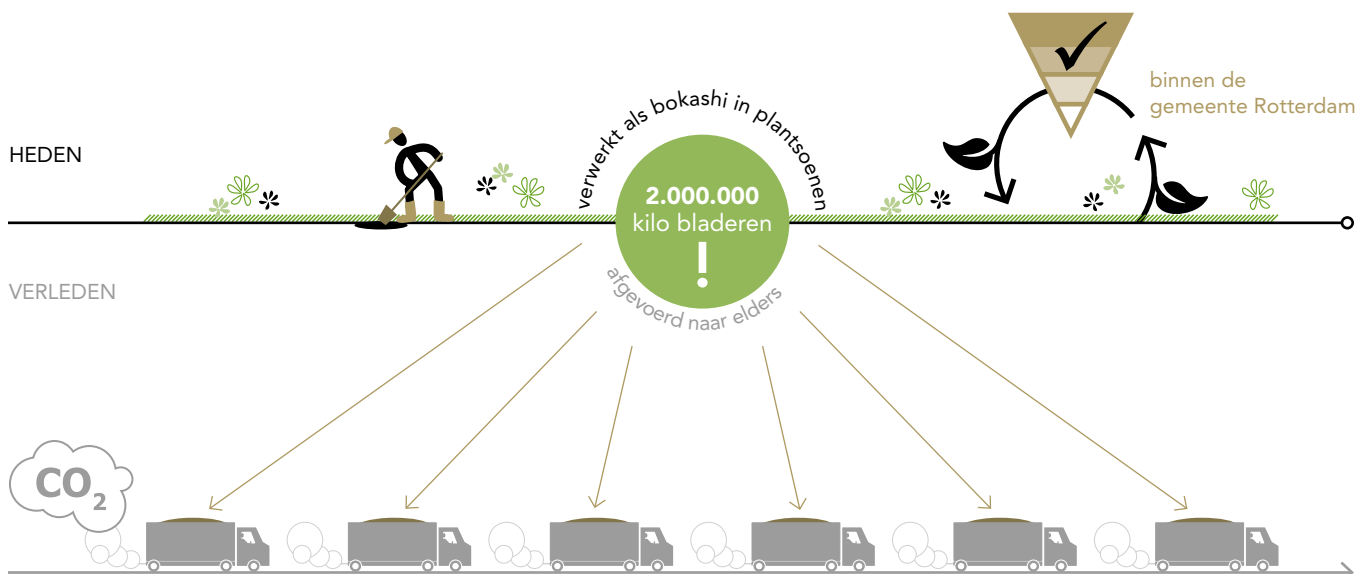
de gemeente ontstond. De collega's van Reiniging, die het blad inzamelen, vroegen zich af of het niet mogelijk zou zijn om dat blad in de stad zelf opnieuw te gebruiken, in plaats van het naar Moerdijk te transporteren. En onze beheerders vroegen zich af of het mogelijk was om het blad voor de stad te behouden, omdat er veel waardevolle voedingsstoffen in zitten. Anders dan composteren kun je bokashi vrij gemakkelijk zelf maken en zo zijn we aan deze pilot begonnen."

Wetgeving

"Mijn rol was in het begin vooral om uit te zoeken hoe het met de wetgeving en vergunningen zat. Voor de vergunning ben ik in gesprek gegaan met Hans Gerritsen van de DCMR Milieudienst Rijnmond, onze omgevingsdienst. Dat was pittig, want hoe vergun je iets dat wettelijk gezien niet is toegestaan?

Dat was zowel voor mij als voor Hans een flinke puzzel. Uiteindelijk bleek dat we voor het opslaan en verwerken van het blad een omgevingsvergunning moesten aanvragen. Voor het toepassen van de bokashi moesten we een ontheffing vragen bij de ODMH, een andere omgevingsdienst.

Vanaf het eerste begin hebben we Wageningen University & Research (WUR) bij onze pilot betrokken. Dat was een eis bij de vergunningaanvraag, maar we willen natuurlijk zelf ook weten hoeveel vervuiling er in ons blad zit. Rotterdam is tenslotte een stad met veel verkeer en veel uitstoot. We willen daarnaast weten wat het effect is als de bokashi eenmaal is aangebracht. Als je zo'n pilot niet goed en professioneel monitort, dan heb je er niets aan."

Procedure

Eén van de bezwaren tegen bokashi is het risico op de verspreiding van invasieve exoten en zwerfvuil. Om dat te voorkomen heeft Bureau Stadsnatuur alle plekken waar invasieve exoten voorkomen geïnventariseerd en in kaart gebracht. Inzamellocaties worden met deze kaart vergeleken, en alleen schone locaties worden gebruikt.

Daarnaast hebben de 'reinigers' van de gemeente een speciale manier van werken ontwikkeld om ervoor te zorgen dat het blad schoon wordt ingezameld. Caroline: "Zij zijn heel gemotiveerd en bloedfanatiek. Bij het inzamelen ontdoen zij de bladeren van zwerfafval en op de verzamellocatie kijken zij het nog een keer na.

Het fermenteren van het blad tot bokashi doen we met het bedrijf Bij de Oorsprong en één van onze lokale groenaanemers, de GKB Groep.

Deze groenaannemer is zelf ook betrokken bij een andere pilot met bokashi in onze regio. Het is fijn om op die manier ervaringen te kunnen uitwisselen.

Tenslotte wordt de bokashi op verschillende plekken in de stad toegepast. Daarbij gaat het om plantvakken in de stad, een aantal percelen in parken waar de grond is verdicht en een perceel op de kwekerij. Bij alle percelen wordt ook gewerkt met controlevakken waar het materiaal niet wordt toegepast, zodat de verschillen kunnen worden gemeten."

Circulair Terreinbeheer

"Het tweede jaar bleek dat we alleen een vergunning konden krijgen als we zouden meedoen met het programma Circulair Terreinbeheer (CT). Voor ons was dat geen probleem omdat we eigenlijk al werkten volgens de Checklist van CT. We houden bij waar en wanneer we

blad verzamelen, WUR monitort en deelt de resultaten ook met CT en Bij de Oorsprong zorgt ervoor dat onze bokashi volgens het juiste 'recept' wordt gemaakt.

Als Rotterdam vinden we het heel bijzonder om aan dit traject een bijdrage te mogen leveren. Natuurlijk zijn we een stad, maar we hebben wel veel organisch materiaal. Hoe mooi zou het zijn als we een deel van dat materiaal goed kunnen benutten om de bodem in onze stad te voeden. Het betekent niet dat we al het blad willen verwerken tot bokashi. De vraag is vooral: wat is waar nodig? En dat is maatwerk.

De pilot heeft ons tot nu toe al heel veel opgeleverd. Veel meer dan het maken van bokashi. De collega's op straat vinden het leuk om hieraan mee te werken, omdat ze kunnen zien wat het effect van hun werk is. Niet alleen een schone straat, maar ook gezonde planten." ∞

Van blad verzamelen tot bokashi toepassen in een proefvak in het Vroesenpark.